

Горюшкіна А. І., курсант 1-го курсу
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх
справ

Науковий керівник: доцент кафедри
філософії права та юридичної логіки
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук
Носенко О. В.

РОЛЬ ЗМІ У ФОРМУВАННІ Й УПРАВЛІННІ МАСОВОЮ СВІДОМІСТЮ

Засоби масової інформації як важливий соціальний інститут істотно впливають на політичні процеси в суспільстві. Конституційно закріплена свобода слова, відсутність цензури дають можливість журналістам всебічно висвітлювати важливі події та явища. Однак свобода слова у засобах масової інформації не означає всюдозволеність і безвідповідальність. Довільна, необдумана поведінка зі словом може мати негативні соціальні наслідки, деформувати політичну, соціальну, економічну, культурну орієнтацію суспільства і кожного громадянина. ЗМІ, завдяки своїм величезним можливостям впливу і охоплення аудиторії, створюють не лише думки про події. Вони роблять з події новину, і, поміщаючи дію в символічний простір, інтерпретуючи її, відтворюють подію. На сьогодні можна з упевненістю сказати, що інформаційне суспільство – це окремий світ, який управляє нашими думками, намагається підлаштувати під себе нашу свідомість і забезпечити собі подальшу ресурсну базу у вигляді нинішньої аудиторії. З огляду на ці факти, тему, що стосується ролі засобів масової інформації в суспільному житті, слід вважати актуальною не тільки сьогодні, але і в наступні часи.

В Україні ЗМІ також значно впливають на формування громадської думки. Це можна пояснити звичкою людей довіряти засобам масової інформації, які є основним джерелом суспільно-важливого інформування. Звісно, що до читача, глядача чи слухача через ЗМІ лівова частка інформації потрапляє у вторинному вигляді, й містить авторську оцінку ситуації, події, яка нав'язується аудиторії. Обтяжений щоденними проблемами й турботами

пересічний громадянин сучасного інформаційного суспільства, перетворюється у зручну мішень для інформаційного впливу, схиляючись до заданої певною соціальною групою суб'єктивної точки зору, вміло поданої за допомогою ЗМІ.

Держава повинна контролювати засоби масової інформації відповідно до Конституції та чинних законів, щоб нейтралізувати можливі прояви інформаційної шкоди для своїх громадян. Засоби масової інформації не тільки інформують, повідомляють новини, а й пропагують певні ідеї, погляди, вчення, політичні програми і, тим самим, беруть участь у соціальному управлінні, забезпечують владі інформаційний супровід. Шляхом формування громадської думки, вироблення певних установок вони спонукають людину до тих чи інших вчинків. ЗМІ, як спосіб масового зв'язку між тими, хто управляє, і тими хто є об'єктом управління, тобто громадянами того чи іншого суспільства, несуть не тільки оперативну, а й офіційну інформацію – закони, розпорядження, укази тощо. Цим самим вони передають волю влади, її вимоги. Разом із тим, ЗМІ є видом зворотного зв'язку. Вони акумулюють думки, прагнення, судження людей практично з усіх сфер життя громади – це своєрідний і ні з чим незрівнянний барометр громадської думки.

Засоби масової інформації активно беруть участь у формуванні громадської думки, яка супроводжує передвиборчий процес. Вони забезпечують суспільство всебічною інформацією про діяльність органів держаної влади, кандидатів на пост Президента та їх представників, подій що відбуваються в суспільно-політичному житті країни. В той же час, можливі випадки зловживання впливом ЗМІ на виборчий процес, тому демократичне суспільство, якщо воно хоче залишитися самим собою, змушене балансувати між двома крайнощами: з одного боку, без свободи слова відсутня демократія, з іншого – існує небезпека використання свободи слова для маніпулювання масовою свідомістю. Преса повинна зважено і критично оцінювати події. Держава в свою чергу повинна контролювати засоби масової інформації відповідно до Конституції та чинних законів, щоб нейтралізувати можливі прояви інформаційної шкоди для своїх громадян.